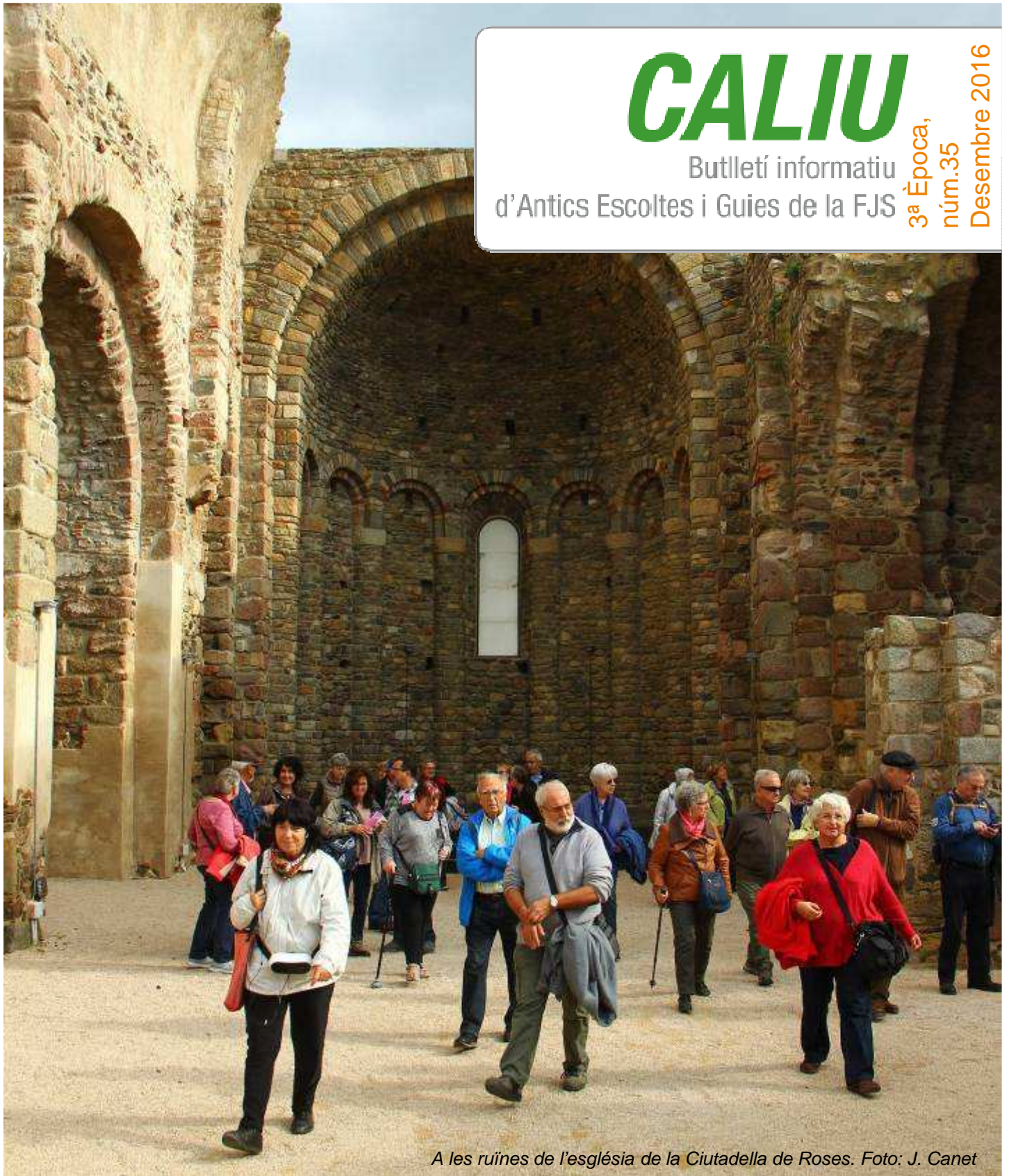

CALIU

Butlletí informatiu
d'Antics Escoltes i Guies de la FJS

3ª Època,
núm.35
Desembre 2016

A les ruïnes de l'església de la Ciutadella de Roses. Foto: J. Canet

Activitats

Visita a Roses: Dolmen,
Ciutadella i castell de la
Trinitat

Pàg. 2

Col·laboracions

Les grans trobades de caps i
de nois/es Pàg. 5
La Jamborinada Pàg. 6

Notícies

La Lliga Espiritual
està de dol

Pàg. 8

Antics
Escoltes
i Guies

Roses: el Dolmen, la Ciutadella i el Castell de la Trinitat (5-XI-2016)

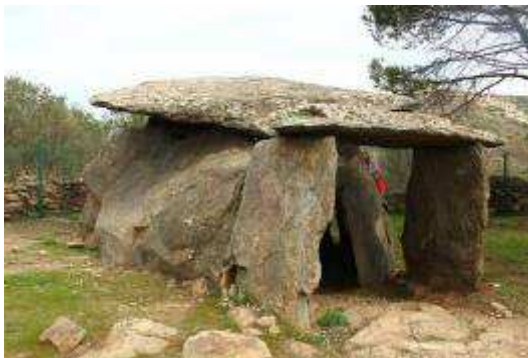
Text: Josep Manuel Calvo

Fotos: Ernest Ramos (ER) i Josep Suárez (JS)

El propassat 5 de novembre vàrem visitar Roses, guiats per la Roser (guia oficial) que amb gran professionalitat ens va guiar segons el programa previst i l'horari disponible.

RUTA MEGALÍTICA

Tan sols vàrem tenir temps de visitar el Dolmen de la Creu d'En Cobertella. És el monument megalític més gran de Catalunya, amb una antiguitat d'entre 3.000 i 3.500 anys a. C.

El Dolmen. Foto: ER

Està situat al paratge de la Casa Cremada, és bastit en terreny pla però en una zona elevada. El megàlit pren el nom de la masia que l'envolta, el mas de la Creu d'en Cobertella.

Es tracta d'un sepulcre de corredor de cambra de tendència trapezoïdal feta de lloses de granit amb una avantcambra també de lloses de granit. La seva cambra amida interiorment 3,9 m. de llarg, per 3,2 m. d'ample, per 2,45m. d'altura.

Les pedres utilitzades, de considerables dimensions, sembla que varen ser extretes de la muntanya del davant.

Part del grup, escoltant la guia. Foto: ER

Va ser declarat monument historicoartístic el març de 1964.

Després de la visita vàrem tornar a Roses per visitar la Ciutadella.

LA CIUTADELLA DE ROSES

La Ciutadella de Roses és una fortificació renaixentista (amb modificacions posteriors) situada al NO de l'actual vila de Roses i que domina la badia del mateix nom.

El nom popular de ciutadella, però, és tècnicament incorrecte, perquè no es tracta d'una fortalesa annexa a una ciutat emmurallada, sinó de les autèntiques muralles de la vila vella de Roses, les restes de la qual es conserven al seu interior.

Presenta una forma de pentàgon irregular d'uns 1.013 metres de diàmetre, estructurat en dos nivells defensius concèntrics.

El primer nivell està format per glacis i contraguàrdies units per una contraescarpa. Passat el gran fossat que l'envolta es troba el segon nivell emmurallat, amb les arestes protegides per baluards. Els cinc baluards es coneixen amb els noms de Sant Joan i Sant Jordi a l'oest, Sant Andreu al nord, i Sant Jaume i Santa Maria a l'est. La façana principal està orientada al sud i s'hi troba la porta de Mar.

Explicacions al bell mig de la ciutadella. Foto: ER

Aquestes muralles constitueixen un exemple, relativament ben conservat, de fortificació en baluard d'època moderna, que en més d'una ocasió s'ha salvat in extremis de les apetències dels especuladors.

Dintre del recinte es conserven les restes de:

- la fortificació renaixentista i moderna
- la ciutat grega i romana de Rhode
- el monestir altomedieval de Santa Maria de Roses
- la vila vella de Roses i les seves fortificacions medievals

El recinte emmurallat i les restes arqueològiques que conté foren oberts al públic el 1991 i s'han convertit en el **Museu de la Ciutadella**, primera etapa de la nostra visita.

El conjunt de la "ciutadella" està catalogat com a Bé Cultural d'Interès Nacional (Ilei de Patrimoni Cultural Català de 1993).

El jaciment de Rhode, en especial i darrerament també la vila medieval, han estat objecte de repetides campanyes arqueològiques. Malgrat tot ha estat molts anys tancat a mercè dels saquejadors.

Després d'una interessant visita a un recinte de grans dimensions amb restes de 25 segles d'història de la ciutat i amb explicacions acurades de la nostra guia Roser, a l'hora prevista vàrem anar a dinar el Restaurant Roc Fort on esperava una paella o bé una fideuà.....

CASTELL DE LA TRINITAT

Després de dinar a l'hora prevista la Roser ens va portar fins al Castell de la Trinitat.

Anant cap el castell de la Trinitat. Foto: JS

És un edifici situat a l'est del nucli urbà del municipi de Roses. Es troba al golf de Roses, a la punta de la Poncella, sobre el far, a uns 60 metres sobre el nivell del mar. El topònim prové d'una ermita bastida l'any 1508, que fou destruïda, juntament amb una torre de defensa que s'alçava a la zona, quan es construï el Castell.

L'emperador Carles I va manar construir-lo. Les obres s'iniciaren el 2 de gener de 1544 i s'acabaren a mitjans de 1551.

Es poden observar restes del Castell, de planta estrellada de quatre puntes, amb murs atalussats. Al sector nord-oest, cal destacar l'estructura de defensa de la porta d'accés, que forma una altra punta.

La porta d'accés al castell. Foto: ER

Originàriament, el Castell estava estructurat en tres plataformes. El primer nivell estava destinat a la guarnició de soldats, amb les latrines, cisternes.... A l'alçada de la porta d'accés hi havia una plataforma on s'instal·lava l'armament, amb sortida a través d'unes troneres obertes als murs. En aquest mateix nivell s'ubicava la presó i les dependències dels comandaments. A la terrassa superior hi havia l'església i d'altres estances.

A les restes de l'antic forn del castell. Foto: JS

Tot l'interior del recinte es troba reformat i restituït amb materials com el formigó, el ferro i la fusta.

La vista des de la terrassa és magnífica... El temps en va respectar força la visita, tan sols va caure un ruixat mentre dinàvem, però la posta de sol la vàrem haver d'intuir enmig d'uns núvols.

Posta de sol... intuïda. Foto: JS

Vàrem cantar unes cançons i en Miquel Verdagner va dedicar-ne una a la nostra guia Roser.

El comiat. Foto: ER

Abans de marxar vàrem poder visitar una exposició de fotografies antigues de la Costa Brava ☑

Les grans trobades de caps i de nois/es

Text: Francesc Serra

Aquest text s'ha preparat per a la secció "D'on va sortir?" del butlletí CORREU de MEG, i ha estat publicat en el seu número 96 (Tardor 2016).

A Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, en cada època les grans trobades s'han dut a terme per donar resposta a necessitats que sorgien del moment que s'estava vivint com a entitat.

En són exemples el **Zoom'93** a Comarruga, en què van participar 500 caps i "pensadors" de dins i fora del Moviment, que durant el curs havien treballat en grups de tertúlia documents i reflexions, o el **Congrés de Caps 2002** a Barcelona, que va agrupar 1200 caps en un procés participatiu de sis mesos de durada per definir els principals eixos ideològics de l'associació i escriure el Pla Triennal 2002-2005.

També ho són les trobades que han acompanyat el procés d'unitat engegat per les tres entitats escoltes i guies des de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge: La trobada de caps **En Construcció 2011** a Manresa (1.200 caps), la **Clarotada 2012** a Valls i La Riba (300 ròvers, claners i trucs) i la **Tropicat 2013** a Cardedeu (2.300 pioners i caravel·les).

Però potser l'exemple més rellevant és el **Xarbot**, la macrotrobada de MEG celebrada l'any 2000 a Vic, en què van participar 10.000 infants, joves i caps.

Què pretenia el **Xarbot**? Fer sentir els infants i els joves protagonistes d'un moviment que anava més enllà de la seva unitat. Promoure el sentit de pertinença a un moviment molt més gran que el seu agrupament i fomentar la identitat escolta compartida.

Què s'hi va fer? Una acampada per branques organitzades per sub-camps de 250 persones. L'activitat central va ser la Vila Escolta, organitzada en sis barris temàtics i amb la complicitat d'associacions que treballaven temes d'interculturalitat, comunicació, drets humans... A cada barri es feien tallers, activitats de pas i exposicions / presentacions. Tot plegat en un marc que convidava a participar en unitat, en petit grup o en solitari. Finalment va tancar la trobada una vetlla per branques i un fi de festa amb convidats (famílies, antics escoltes, ...).

Quina en va ser la valoració? El **Xarbot** no van ser només dos dies de trobada a Vic, sinó més de dos anys d'un projecte que, a poc a poc, es va fer realitat. El **Xarbot** va donar una fotografia del Moviment, amb les seves mancances i les seves potencialitats, però sobretot amb una extraordinària vitalitat. I va deixar clar que l'escoltisme i el guiatge són importants per la societat, i que cal donar-los a conèixer.

La **Jamborinada**, la gran trobada prevista per aquest curs, serà una nova oportunitat perquè els escoltes i les guies actuals pugueu viure una experiència com aquesta i que pugueu fer visible la gran tasca que fem des del Moviment. Amb la novetat que serà compartida per les tres entitats escoltes catalanes que es troben en un procés d'unitat. Serà una experiència nova!

☑

En memòria de Josep Robert, que va ser el responsable de logística del Xarbot 2000, traspasat recentment. Gràcies a ell i a la Montse Bover i l'Anna Arisa per la seva col·laboració en l'article.

La Jamborinada, la gran trobada d'escoltes i guies de Catalunya

Text i imatges: Comunicació Jamborinada

En menys de 5 mesos, 13.000 infants i joves es reuniran a la trobada d'escoltes i guies més gran que s'ha fet mai a Catalunya per demostrar que són la força per moure el món.

13.000 infants i joves es reuniran a Tàrrrega els dies **29 i 30 d'abril de 2017** per posar de manifest que poden transformar el món.

Serà la **Jamborinada**, la gran trobada d'escoltes i guies de Catalunya.

Al llarg del cap de setmana, milers d'escoltes i guies participaran en **activitats educatives per fer sentir la seva veu** i prendre consciència de que poden **deixar el món millor de com l'han trobat**.

El projecte neix de la voluntat de celebrar una macrotrobada de tots els escoltes i guies de Catalunya, tal i com es fa arreu del món des del 1920 amb les trobades anomenades **Jamboree**, i serà la culminació d'un projecte que té com a objectiu aprofundir en la **participació a través del mètode escolta i guia**.

El 2016/17 serà un curs de Jamborinada per a tots els agrupaments escoltes que hi participaran, ja que es realitzaran diferents activitats per fer al cau i així preparar la trobada.

Els infants i joves de cada branca coneixeran a un personatge que els convocarà a la Jamborinada i els hi proposarà activitats que reflexionaran entorn de com s'utilitza el temps i què podem fer amb ell per millorar el món. Així doncs, l'eix d'animació de la Jamborinada és la **inversió positiva del temps**.

Durant el cap de setmana, es realitzaran més de **250 activitats per branques**, hi haurà un **Espai Fira** amb més de **100 entitats i associacions** i es celebrarà un **gran acte central** on es llegirà un manifest sorgit d'un procés participatiu per fer sentir la veu d'aquesta nova generació d'infants i joves.

La Jamborinada està organitzada per Minyons Escoltes i Guies de Catalunya i compta amb la participació activa de les entitats de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge.

Hi vols col·laborar?

Per a fer aquest somni realitat, **et necessitem**, ja que sabem que mantens ben viu el **sentiment escolta i guia**. S'ha obert una campanya per poder **finançar les activitats de la trobada**. Amb la **teva aportació econòmica** aconseguiràs que una nova generació d'escoltes i guies siguin els protagonistes d'un **moment històric** que representarà una gran oportunitat per fer **visible el Moviment escolta i guia a tota la societat**.

- Si tu també has estat escolta o guia i encara conserves el teu fulard.
- Si tu també has participat en una gran trobada escolta o t'hauria agradat ser-hi.
- Si tu també has cantat moltes nits vora un foc de camp.
- Si tu també has perdut el compte de quants dissabtes has passat al cau.
- Si tu també vols fer possible un moment històric.
- Si tu també creus que els infants i joves podem canviar el món.

Col·labora!

Fes la teva **aportació econòmica** a la Jamborinada entrant al web

<http://www.jamborinada.cat/col-labora/aportacio-economica/>

També pots fer de **voluntari/a** omplint el formulari que trobaràs a l'apartat col·labora del web de la Jamborinada www.jamborinada.cat. Les persones voluntàries reben el nom de **Minairons**, que segons explica la llegenda, són uns éssers menuts que tenen moltes ganes de treballar. Per a què la trobada sigui un èxit, es necessitaran centenars de Minairons!

D'aquí uns anys tothom recordarà aquesta trobada. El seu nom ressonarà entre les parets del cau, es reviuran anècdotes durant campaments, encara es cantarà aquella cançó que van ballar més de 13.000 persones, moltes generacions diferents mantindran aquest record ben viu i això serà gràcies a que un dia, gent com tu, va posar el seu granet de sorra per fer possible la trobada. Perquè **la gent com tu, fa moure el món** ☑

Més informació al web:

www.jamborinada.cat

En la mort de Jordi Ponsa i Armengol (1924-2016). El passat 5 de novembre es va celebrar una pregària per ell a l'Oratori de Sant Felip Neri de Gràcia.

La Lliga Espiritual està de dol

Text: Manuel Subirà i Rocamora

Fa poques setmanes ens va deixar en Joaquim Ferrer i Roca, el nostre President, i fa pocs dies va fer-ho el soci **Jordi Ponsa i Armengol**, potser el més vell de la colla d'entre tots el que s'havien compromès amb la Lliga, puix en acabar la guerra civil formà part del primer grup de nois que feren la Promesa Escolta a l'Agrupament de la Lliga. D'aquest fet en Jordi s'enorgullia sempre tot fent-nos-en babarota, amb el seu característic somriure.

Ja gran va respondre amatent a la crida que Mn. Batlle va fer als antics escoltes amb la seva carta "A TU" i es va integrar al grup que, liderat per en Josep Sans, va donar suport a l'Agrupament i a la mateixa Lliga, en especial responsabilitzant-se de l'organització dels "Mercats de Calaf", dels quals fins i tot en redactà una interessant història.

En Jordi era crític fins a la medul·la i no podia estar-se de manifestar-ho. Tenia dos "*leitmotiv*": FE i PÀTRIA que no va abandonar mai.

Observava amb unes ulleres de tres vidres que sempre duia posades i que són els títols de les seves memòries: VEURE, JUTJAR i ACTUAR.

Aquest va ser el títol del llibre de 267 pàgines on en Jordi hi va aplegar, a més dels seus escrits diguem- ne programàtics, les seves cartes dirigides als responsables del diari "*Avui*" i de TV3, protestant i criticant l'ús de paraules i expressions grolleres així com la trentena de missives a Bisbes i Prelats, sempre com a resposta o rèplica a alguns dels seus articles o parlaments, tot defensant la llengua pròpia o el caire poc evangèlic de les idees manifestades pels jerarques de torn.

En diverses ocasions havia format part de la Junta Directiva de la Lliga Espiritual i podríem dir que n'era un dels socis més conspicus; cosa que fou prou patent en l'època en què en Jordi va donar suport incondicional a la presidenta Maria Ferret, vídua d'Eladi Homs.

Ara me l'imagino passejant pels jardins celestials discutint amb algun il·lustre prelat, intentant fer-li entendre els problemes que té plantejats Catalunya, tant en la convivència entre els seus ciutadans, com en l'ús correcte de la seva llengua; a veure si els pot convèncer de que hi donin un bon cop de mà per solucionar-ho.

Jordi, no deixis de lluitar! Que al cel ens puguem veure! ☑

Carta de comiat Adreçada a familiars i amics

Text: Jordi Ponsa

CARTA DE COMIAT D'EN JORDI PONSA ADREÇADA A FAMILIARS I AMICS

Tothom sap —o hauria de saber— que naixem per a morir. Aquesta és una veritat inqüestionable, veritat que per als qui ens considerem “cristians” és per voluntat divina: a nosaltres, els humans, ens queda només el com i el quan; per exemple aquell que ha estat advertit que continuar fumant li pot ocasionar la mort o que si condueix el cotxe tan forassenyadament es matarà. Aquests dos exemples —i tants d'altres— són els que donen com a resultat que de vegades som nosaltres qui triem COM i QUAN morim.

El que importa a la vida és respondre a la veritable raó del nostre naixement, que no és altra que haver de treballar amb la voluntat de millorar el món. Aquesta és també una altra veritat inqüestionable. Dic això ja que quan he valorat la meua manera de treballar no ha estat per vanagloriar-me'n sinó per dir que ha estat el resultat del testimoniatge d'unes persones que m'han ajudat amb el seu exemple a fer més planera la resposta a la raó del meu viure.

És aquest el motiu d'escriure el comiat, com també l'és el de mostrar agraïment als qui a voltes, conscientment o no, m'han donat exemples a seguir.

Voldria anomenar algunes persones que s'ho mereixen; no hi caben totes, que la llista seria molt llarga.

Aquestes persones són: la meua muller Dolors Martell, personatge que Déu va emplenar de virtuts i que els qui l'han conegut en poden donar testimoni. També els tres fills, l'Oriol, l'Anton Maria i en Joan, que no m'estranya la seva manera de ser, vist com està el món ple d'egoisme, ja que són fidels als exemples de la seva mare.

També he d'agrair a mossèn Antoni Batlle i a mossèn Josep Rovira Tenas que m'hagin ensenyat a ser fidels a l'Església que SERVEIX Jesucrist i no a l'Església que SE'N SERVEIX per afany de poder.

A tots ells agraeixo una vegada més el seu testimoniatge i els prego que perseverin en aquest camí per tal d'aplegar-nos tots junts a l'espai que Ell, Déu, ens ha promès.

JORDI PONSA I ARMENGOL

1924 – 2016

Antic Minyó de Muntanya de l'Agrupament
Mare de Déu de Montserrat

BON NADAL

I FELIÇ 2017

Les dotze van tocant.
Ja és nat el Rei Infant,
Fill de Maria.
Ja és nat el Rei Infant,
Fill de Maria, fill de Maria.

El cel és estrellat,
El món és tot glaçat,
neva i venteja.
El món és tot glaçat,
neva i venteja, neva i venteja.

D'algun llop famolenc
Del fons d'un negre avenc
L'udol arriba
Del fons d'un negre avenc
L'udol arriba, l'udol arriba.

La Verge i el Fillet
N'estan mig morts de fred,
I el vell tremola
N'estan mig morts de fred,
I el vell tremola, i el vell tremola.

Josep, a poc a poc
Encén allà un gran foc
I els àngels canten
Encén allà un gran foc
I els àngels canten, i els àngels canten.

Popular catalana

Dibuix: Roser Busquets

<p>Desembre Dissabte 17</p> <p>Dissabte cultural: el castell Godmar de Badalona</p> <p>Documentat des del 1030. Masia fortificada convertida en casa senyorial encara habitada actualment.</p>	<p>Gener Dissabte 21</p> <p>Dissabte cultural a Barcelona: el Districte 22@ i el Poble Nou</p> <p>Caminada pel districte amb explicacions sobre història, arquitectura i urbanisme.</p>
<p>Febrer Dissabte 18</p> <p>Sitges</p> <p>El Cau Ferrat reobert, el Palau Maricel i el nucli antic de Sitges. Gran mostra de l'any Ramon Casas. Limitada a 35 persones.</p>	<p>Març Dissabte 18</p> <p>Ruta Pau Casals al Vendrell</p> <p>Visites guiades a la Casa nadiua i a la vila Pau Casals, amb dos breus concerts, a l'església i a l'Auditori.</p>
<p>Abril (Data a confirmar)</p> <p>Dissabte cultural a Barcelona</p> <p>El programa s'anunciarà al proper CALIU.</p>	<p>Juny Dissabte 3 i diumenge 4</p> <p>La Conca de Barberà</p> <p>Conesa, Forés, Sta. Coloma de Queralt, Pontils, Vallespinosa...</p>

S'ha rebut ja el programa de la XII TROBADA D'ESCOLTES ADULTS de Catalunya, Mallorca i València, que tindrà lloc a València, del 22 al 24 d'abril de 2017.

Hi ha temps fins el 31 de març per inscriure-s'hi.

CALIU

Rbla. Mossèn Jacint Verdaguer, 10

08197 Valldoreix

anticsescoltes@fundaciojsans.cat

www.fundaciojsans.cat/node/42

